

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อเกษตรกรอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ในการทำบัญชีครัวเรือน” ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลด้านเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการจัดทำบัญชีครัวเรือน รวมไปถึงปัจจัยที่มีผลต่อการจัดทำบัญชีครัวเรือน โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็นประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

ทฤษฎีการจัดทำบัญชีครัวเรือน

ทฤษฎีเศรษฐกิจพอเพียงกับการจัดทำบัญชีครัวเรือน

เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กรอบแนวความคิด

สมมติฐานการค้นคว้าอิสระ

ทฤษฎีการจัดทำบัญชีครัวเรือน

บัญชีครัวเรือน คือ การแสดงหรือบันทึกจำนวนเงินรับ-จ่าย ประจำวันของครัวเรือน โดยแสดงวัน เดือน ปี รายการรับ - จ่าย และจำนวนเงินบัญชีครัวเรือนมีทั้งแบบบันทึกอย่างง่ายและแบบบันทึกที่ซับซ้อน เช่น การสำรวจข้อมูลครัวเรือนในการจัดทำแผนแม่บทชุมชนที่ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรให้การสนับสนุน โดยขอความร่วมมือจากเกษตรกรให้บันทึกบัญชีครัวเรือน

บัญชีครัวเรือนเป็นหนึ่งในการน้อมนำแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้วยความพอประมาณมีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกันมาถือปฏิบัติในชีวิตประจำวันจากระดับปัจเจกชนสู่ระดับชุมชนผ่านกระบวนการแผนแม่บทชุมชน โดยมีการจัดทำบัญชีครัวเรือนของเกษตรกร และพัฒนามาเป็นบัญชีของหมู่บ้านและชุมชน(ระดับตำบล) จากบัญชีรายรับ รายจ่ายต่างๆ เหล่านี้ ทำให้เห็นปัญหาต่างๆ ในชุมชน เช่น ค่าใช้จ่ายในครัวเรือนสูง ต้นทุนการผลิตสูง รายได้ภาคเกษตรและนอกภาคเกษตรต่ำ เมื่อชุมชนเห็นปัญหาจึงร่วมกันจัดทำแผนชุมชนพึ่งตนเองเพื่อแก้ไขปัญหาหนี้สินและความยากจน เช่น แผนการเงิน – การออม หรือธนาคารชุมชน แผนวิสาหกิจชุมชน แผนการตลาด เป็นต้น หลักจากนั้นชุมชนจึงนำไปสู่การปฏิบัติ (ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร, 2548 : 1)

การทำบัญชีครัวเรือนเป็นการจดบันทึกรายรับรายจ่ายประจำวันของครัวเรือน โดยมีประโยชน์ดังนี้

1. ทำให้ทราบรายรับ รายจ่าย และหนี้สินของครัวเรือน

รายรับ เป็นเงินหรือของมีค่าที่ครัวเรือนได้รับจากการประกอบอาชีพหรือผลตอบแทนที่ได้รับจากการแลกเปลี่ยน เช่น เงินเดือน ดอกเบี้ยจากเงินฝากธนาคาร รายได้จากการขายสิ่งของเหลือใช้ เป็นต้น

หนี้สิน เป็นเงินหรือของมีค่าที่ครัวเรือนได้รับจากแหล่งภายนอก โดยมีภาระที่ต้องชดใช้คืนในอนาคต เช่น การกู้ยืมเงินจากธนาคาร การกู้ยืมเงินจากเพื่อนบ้าน การรับเงินช่วยเหลือต่างๆ ที่ต้องชดใช้คืนภายในระยะเวลาที่กำหนด การซื้อเงินผ่อน การเช่าซื้อและการซื้อสินทรัพย์เป็นเงินเชื่อ เป็นต้น

รายจ่าย เป็นเงินหรือของมีค่าที่จ่ายออกไปเพื่อให้ได้สิ่งของหรือบริการ เช่น ค่าเช่าบ้าน ค่าน้ำ ค่าไฟฟ้า ค่าอาหาร เป็นต้น

2. ทำให้ทราบว่าจำนวนเงินคงเหลือของครัวเรือนเท่าใดในแต่ละวัน

3. นำข้อมูลมาใช้ในการบริหารจัดการเงิน จัดลำดับความสำคัญของรายจ่าย และวางแผนการใช้จ่าย ว่ารายจ่ายใดมีความจำเป็น รายจ่ายใดไม่มีความจำเป็นสามารถตัดออกได้

เงินรายได้ของครอบครัวนั้นควรแบ่งออกเป็นส่วน ๆ ไว้เป็นรายจ่ายของครอบครัว ซึ่งรายจ่ายจะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับค่าใช้จ่ายของสมาชิกในครัวเรือน ถ้าสมาชิกในครัวเรือนประหยัด ไม่ฟุ่มเฟือยใช้สิ่งต่าง ๆ อย่างคุ้มค่า ก็จะทำให้รายจ่ายของครัวเรือนลดลง นอกจากนี้หัวหน้าครัวเรือนควรแบ่งเงินส่วนหนึ่งนำไปฝากธนาคารทุกๆ เดือน เพื่อเก็บไว้เป็นเงินออมไว้ใช้จ่ายยามจำเป็น

บัญชีครัวเรือนสามารถจัดทำได้หลายรูปแบบ แต่อย่างน้อยต้องมีการบันทึกข้อมูลรายรับรายจ่ายปกติเป็นตาราง 5 ช่อง ประกอบด้วย ช่องแรก วัน เดือน ปี เพื่อบันทึกวันที่เกิดรายการนั้น ช่องที่สอง รายการเพื่อบันทึกเหตุการณ์ ช่องที่สาม รายรับ เพื่อบันทึกจำนวนเงินที่ได้รับ ช่องที่สี่ รายจ่าย เพื่อบันทึกจำนวนเงินที่จ่ายออกไป และช่องสุดท้าย ยอดคงเหลือ เป็นช่องสรุปยอดเงินคงเหลือในแต่ละวัน (นภาพร ลิขิตวงศ์ขจร, 2550 : 26)

ทฤษฎีเศรษฐกิจพอเพียงกับการจัดทำบัญชีครัวเรือน

1. เศรษฐกิจพอเพียง

“เศรษฐกิจพอเพียง” เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระราชทานพระราชดำริชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทยมาโดยตลอดนานกว่า 25 ปี ตั้งแต่ก่อนเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ และเมื่อภายหลังได้ทรงเน้นย้ำแนวทางการแก้ไขเพื่อให้รอดพ้น และสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และความเปลี่ยนแปลงต่างๆ

2. ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาที่ชี้ถึงแนวทางดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชนจนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศ ให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจ เพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควร ต่อการกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในภายนอก ทั้งนี้ จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการ ทุกขั้นตอน และขณะเดียวกัน จะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับ ให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติ ปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี

เศรษฐกิจพอเพียง สามารถนำไปสู่เป้าหมายของการสร้างความมั่นคงในทางเศรษฐกิจได้ เช่น โดยพื้นฐานแล้วประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรม เศรษฐกิจของประเทศจึงควรเน้นที่เศรษฐกิจการเกษตร เน้นความมั่นคงทางอาหาร เป็นการสร้างความมั่นคงให้เป็นระบบเศรษฐกิจในระดับหนึ่ง จึงเป็นระบบเศรษฐกิจที่ช่วยลดความเสี่ยง หรือความไม่มั่นคงทางเศรษฐกิจในระยะยาวได้ เศรษฐกิจพอเพียง สามารถประยุกต์ใช้ได้ทุกระดับ ทุกสาขา ทุกภาคของเศรษฐกิจ ไม่จำเป็นต้องจำกัดเฉพาะแต่ภาคการเกษตร หรือภาคชนบท แม้แต่ภาคการเงิน ภาคอสังหาริมทรัพย์ และการค้าการลงทุนระหว่างประเทศ โดยมีหลักการคล้ายคลึงกันคือ เน้นการเลือกปฏิบัติอย่างพอประมาณ มีเหตุมีผล และสร้างภูมิคุ้มกันให้แก่ตนเองและสังคม

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรมีการสนับสนุนให้เกษตรกรร่นอมนำแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้วยความพอประมาณมีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกันมาถือปฏิบัติในชีวิตประจำวันจากระดับปัจเจกสู่ระดับชุมชนพึ่งตนเอง และพัฒนาสู่ระดับเครือข่ายพื้กันและกันภายในชุมชนของตนเอง และภายนอกชุมชนผ่านกระบวนการแผนแม่บทชุมชน โดยมีการจัดทำบัญชีครัวเรือนของเกษตรกรลูกค้ำ และพัฒนาเป็นบัญชีของหมู่บ้านและชุมชน (ระดับตำบล) จากบัญชีรายรับ รายจ่ายต่างๆ (เศรษฐกิจพอเพียง, 2553 : ออนไลน์)

จากนโยบายของรัฐบาลที่มุ่งเน้นการแก้ไขปัญหาความยากจน และยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน เน้นการอยู่ดี กินดี และเพิ่มประสิทธิภาพของการบริหารจัดการ โดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาหนี้สินของแต่ละครอบครัวซึ่งครอบครัวของเกษตรกรไทยโดยทั่วไปยังคงชีวิตอยู่ด้วยพฤติกรรมการใช้เงินทั้งด้านการผลิตและการบริโภค และไม่ให้ความสำคัญต่อการบริหารการเงินของครอบครัว ทำให้ไม่ทราบว่าเป็นแต่ละวัน แต่ละเดือน มีรายได้เท่าใด มีค่าใช้จ่ายอะไรบ้างและใช้จ่ายอย่างไม่ประหยัด ไม่เก็บออม สม่่าเสมอ อันเป็นเหตุของการใช้จ่ายเกินตัวไม่สมดุลกับรายได้ มีภาระหนี้สิน และไม่สามารถวางแผนทางการเงินในอนาคตได้

ดังนั้น ในปี 2548 ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรจึงเริ่มจัดให้มีโครงการ “ครอบครัวเกษตรกรไทยร่วมใจ ทำบัญชีครัวเรือน” เพื่อเป็นการส่งเสริมให้ครอบครัวเกษตรกรได้เห็นความสำคัญของการทำบัญชี อันจะนำไปสู่การบริหารจัดการทางการเงินและการออมของครอบครัวเกษตรกรได้อย่างมีประสิทธิภาพ คือรับรู้อายได้ รู้อายจ่าย รู้กำไร รู้ขาดทุน รู้ถึงการใช้จ่ายอย่างไรให้เกิดประโยชน์สูงสุด ดังพระราชดำรัสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระราชทานแก่ข้าราชการจังหวัดสกลนคร เมื่อวันที่ 12 พฤศจิกายน 2528 ซึ่งมีสาระสำคัญโดยสรุปว่า “แนวทางแก้ปัญหาคความยากจน และหนี้สินเกษตรกร ควรจัดให้มีเงินกองทุนหมุนเวียนในหมู่บ้าน โดยวิธีการออมทรัพย์ร่วมกัน เพื่อสาธิตการบริหารจัดการเงินและทำบัญชีแก่ชาวบ้าน ส่งเสริมการจัดตั้งร้านค้าสหกรณ์หมู่บ้าน และฝึกด้านการจัดการตลาด ควรริเริ่มทำธุรกิจชุมชนในหมู่บ้านให้เข้มแข็งและแพร่หลาย” (โครงการครอบครัวเกษตรกรไทยร่วมใจทำบัญชีครัวเรือน ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร, 2548 : 2)

เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สุนีย์ ตฤณจักษ์ และ นิยะดา วิเศษบริสุทธิ์ (2551) ศึกษาการรับรู้และปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจจัดทำบัญชีครัวเรือนของประชาชนในอำเภอพระนครศรีอยุธยาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการรับรู้เกี่ยวกับการจัดทำบัญชีครัวเรือนและปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจจัดทำบัญชีครัวเรือนของประชาชน รวมทั้งสาเหตุที่ทำให้ไม่จัดทำบัญชีครัวเรือนของประชาชนในอำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยใช้กลุ่มตัวอย่างที่มีที่อยู่อาศัยในสำเนาทะเบียนบ้าน 20 ตำบล ในอำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 343 คน โดยใช้วิธีเลือกตัวอย่างแบบบังเอิญ ผลการวิจัยพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากเป็นผู้ที่มีที่อยู่อาศัยในสำเนาทะเบียนบ้านในตำบลบ้านใหม่ เป็นเพศหญิง มีอายุต่ำกว่า 20 ปี เป็นนักเรียน/นักศึกษา มีการศึกษาระดับประถมศึกษาและส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครัวเรือนระหว่าง 5,001 - 10,000 บาท ในส่วนของการรับรู้และช่องทางการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการทำบัญชีครัวเรือนผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เคยได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการรณรงค์ให้จัดทำบัญชีครัวเรือน ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดทำบัญชีครัวเรือนของประชาชนในอำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา คือ ปัจจัยด้านการจัดการทางการเงินโดยให้ความสำคัญกับปัจจัยย่อยคือการได้เรียนรู้การบริหารและวางแผนการใช้จ่ายเงินมากที่สุด และปัจจัยด้านครอบครัว โดยให้ความสำคัญกับปัจจัยย่อยคือการเห็นคุณค่าของเงินมากขึ้น รองลงมาเป็นปัจจัยด้านชุมชน โดยให้ความสำคัญกับปัจจัยย่อย คือความภาคภูมิใจที่ได้เป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาชุมชน และจากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ปัจจัยที่ทำให้ตัดสินใจจัดทำบัญชีครัวเรือนทั้ง 3 ด้านไม่แตกต่างกันตาม เพศ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครัวเรือน แต่แตกต่างกันตามอายุ อาชีพ และระดับการศึกษา อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 นอกจากนี้ในส่วนสาเหตุที่ทำให้ไม่จัดทำบัญชีครัวเรือนในปัจจุบัน พบว่า ประชาชนในอำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีความคิดเห็นว่า เสียเวลาในการจัดทำ

วโรทัย โกศลพิศิษฐ์กุล (2550) งานวิจัยเรื่องนี้ศึกษาทัศนคติของเกษตรกรในชนบทไทย โดยเน้นการศึกษาวิเคราะห์ถึงปัญหาหนี้สินของเกษตรกรและสมาชิกในครัวเรือนในภาคชนบทไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจสภาพการณ์ทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางสังคม ปัจจัยทางเศรษฐกิจ และปัจจัยทางการเมืองของเกษตรกร และศึกษาเปรียบเทียบว่าปัจจัยเหล่านี้แตกต่างกันอย่างไร โดยใช้วิธีวิจัยเชิงสำรวจซึ่งให้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลจากเกษตรกรตัวอย่างและมีการทำ Focus Group โดยแบ่งพื้นที่เป้าหมายผลการวิเคราะห์พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลให้เกษตรกรมีระดับหนี้สินเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ

เช่น การทำเกษตรผสมผสาน การเข้าร่วมโครงการกองทุนหมู่บ้าน การเข้าร่วมโครงการแปลง
สินทรัพย์เป็นทุน และการเข้าร่วมโครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้านและชุมชน (SML)
ส่วนปัจจัยที่ช่วยลดภาระหนี้สินเกษตรกร เช่น การเข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้ และการเข้าร่วม
โครงการหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า

ปัจจัยที่บั่นทอนความสามารถในการชำระหนี้ของเกษตรกร เช่น ค่าใช้จ่ายนอก
ภาคการเกษตร (รวมถึงค่าใช้จ่ายการศึกษา) การเข้าร่วมโครงการสินเชื่อสนับสนุนวิสาหกิจชุมชนขนาด
กลางและขนาดย่อม ตลอดจนการเข้าร่วมโครงการ แก้ไขปัญหาหนี้สินภาคประชาชน

ปัจจัยที่เอื้อต่อการชำระหนี้จริงของเกษตรกร ได้แก่ รายได้การเกษตร ทักษะของ
เกษตรกรต่อการเป็นหนี้ ทักษะของเกษตรกรต่อการชำระหนี้ และการเข้าร่วมโครงการบัญชี
ครัวเรือน ส่วนปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อชำระหนี้จริง เช่น จำนวนหนี้สิน และค่าใช้จ่ายการเกษตร

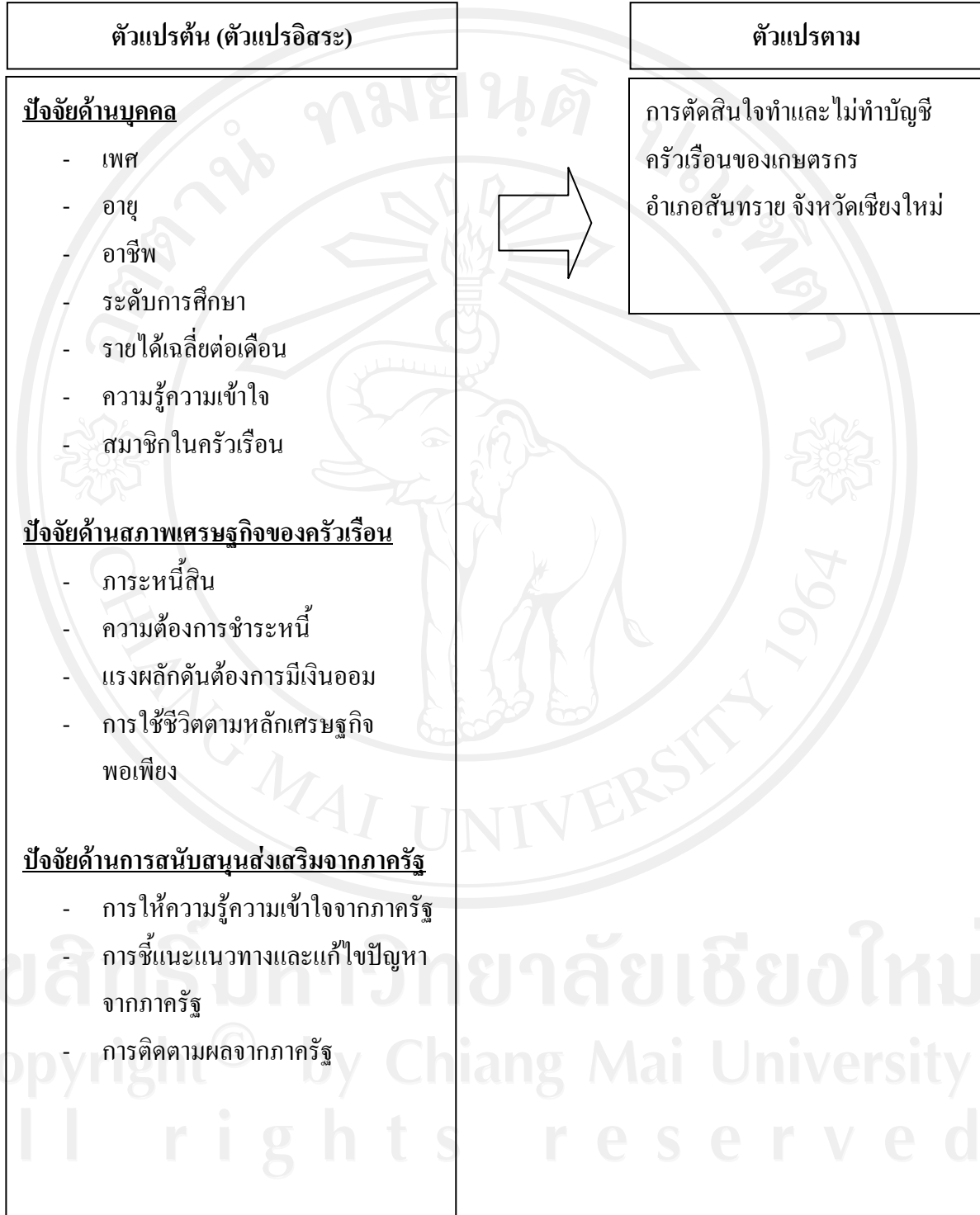
สำหรับปัจจัยที่ส่งผลให้เกษตรกรเข้าร่วมโครงการแก้ไขปัญหาหนี้สินฯ ได้แก่
จำนวนหนี้สิน ปรากฏและผู้รู้ในท้องถิ่น และการเข้าร่วมโครงการกองทุนหมู่บ้าน ส่วนปัจจัย
ที่มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้าม ได้แก่ จำนวนเงินออม และรายได้การเกษตร เป็นต้น

กรอบแนวความคิด

จากทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องทำให้ได้กรอบแนวคิดการศึกษา โดยจากการศึกษาของวโรทัย โกศลพิศิษฐ์กุล ที่สำรวจสภาพทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางสังคม ปัจจัยทางเศรษฐกิจ และปัจจัยทางการเมืองของเกษตรกร และศึกษาเปรียบเทียบว่าปัจจัยเหล่านี้แตกต่างกันอย่างไร โดยใช้วิธีวิจัยเชิงสำรวจซึ่งให้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ โดยปัจจัยเหล่านี้มีผลต่อหนี้สินภาคครัวเรือนของเกษตรกรในชนบทไทย และปัจจัยที่เอื้อต่อการชำระหนี้จริงของเกษตรกร ได้แก่การตัดสินใจเข้าร่วม โครงการบัญชีครัวเรือน

ดังนั้น ในการศึกษาครั้งนี้จึงมีกรอบแนวความคิดว่า ปัจจัยด้านบุคคล ปัจจัยด้านสภาพเศรษฐกิจของครัวเรือน และปัจจัยด้านการสนับสนุนส่งเสริมจากรัฐ เป็นตัวแปรที่มีผลต่อเกษตรกรอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ในการทำบัญชีครัวเรือน และได้สมมติฐานว่า ปัจจัยที่มีผลต่อเกษตรกร อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ในการทำบัญชีครัวเรือนแปรตาม ปัจจัยด้านบุคคล ปัจจัยด้านสภาพเศรษฐกิจของครัวเรือน ปัจจัยด้านการสนับสนุนส่งเสริมจากรัฐ ดังภาพที่ 1

กรอบแนวความคิด

ภาพที่ 1 แสดงกรอบแนวความคิดการค้นคว้าอิสระ

ภาพที่ 1 แสดงกรอบแนวความคิดในการค้นคว้าอิสระประกอบด้วยตัวแปรต้น (ตัวแปรอิสระ) ซึ่งประกอบด้วยปัจจัย 3 ด้าน ได้แก่

1. ปัจจัยด้านบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ย ต่อเดือน ความรู้ความเข้าใจ และสมาชิกในครัวเรือน
 2. ปัจจัยด้านสภาพเศรษฐกิจของครัวเรือน ประกอบด้วย ภาระหนี้สิน ความต้องการชำระหนี้ แรงผลักดันต้องการมีเงินออม การใช้ชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง
 3. ปัจจัยด้านการสนับสนุนส่งเสริมจากภาครัฐ ประกอบด้วย การให้ความรู้ ความเข้าใจจากภาครัฐ การชี้แนะแนวทางและแก้ไขปัญหาจากภาครัฐ การติดตามผลจากภาครัฐ
- ตัวแปรตาม ได้แก่ การตัดสินใจทำและไม่ทำบัญชีครัวเรือนของเกษตรกรอำเภอ สันทราย จังหวัดเชียงใหม่

สมมติฐานการค้นคว้าแบบอิสระ

ในการตั้งสมมติฐานการค้นคว้าอิสระ ได้กำหนดสมมติฐานตามกลุ่มของปัจจัยอิสระว่ามีความสัมพันธ์กับการทำบัญชีครัวเรือนของเกษตรกรอำเภอ สันทราย จังหวัดเชียงใหม่ โดยสมมติฐานที่แสดงการไม่มีความสัมพันธ์กัน จะกำหนดเป็น H_0 และสมมติฐานที่แสดงความสัมพันธ์กัน จะกำหนดเป็น H_1 (สรชัย พิศาลบุตร, 2552 : 122) ซึ่งสมมติฐานมีดังนี้

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยด้านบุคคลมีความสัมพันธ์กับการทำบัญชีครัวเรือนของเกษตรกรอำเภอ สันทราย จังหวัดเชียงใหม่

H_0 : ปัจจัยด้านบุคคล ไม่มีความสัมพันธ์กับการทำบัญชีครัวเรือนของเกษตรกรอำเภอ สันทราย จังหวัดเชียงใหม่

H_1 : ปัจจัยด้านบุคคล มีความสัมพันธ์กับการทำบัญชีครัวเรือนของเกษตรกรอำเภอ สันทราย จังหวัดเชียงใหม่

สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยด้านสภาพเศรษฐกิจของครัวเรือน มีความสัมพันธ์กับการทำบัญชีครัวเรือนของเกษตรกรอำเภอ สันทราย จังหวัดเชียงใหม่

H_0 : ปัจจัยด้านสภาพเศรษฐกิจของครัวเรือน ไม่มีความสัมพันธ์กับการทำบัญชีครัวเรือนของเกษตรกรอำเภอ สันทราย จังหวัดเชียงใหม่

H_1 : ปัจจัยด้านสภาพเศรษฐกิจของครัวเรือน มีความสัมพันธ์กับการทำบัญชีครัวเรือนของเกษตรกรอำเภอ สันทราย จังหวัดเชียงใหม่

สมมติฐานที่ 3 ปัจจัยด้านการสนับสนุนส่งเสริมจากภาครัฐ มีความสัมพันธ์กับการทำบัญชีครัวเรือน ของเกษตรกรอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

H_0 : ปัจจัยด้านการสนับสนุนส่งเสริมจากภาครัฐ ไม่มีความสัมพันธ์กับการทำบัญชีครัวเรือนของเกษตรกรอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

H_1 : ปัจจัยด้านการสนับสนุนส่งเสริมจากภาครัฐ มีความสัมพันธ์กับการทำบัญชีครัวเรือนของเกษตรกรอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved